Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-811
(mr. R.J. Paris, voorzitter en mr. P.V. Remmerswaal, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 29 mei 2020
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 6 oktober 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Overlijden en toekomstuitkering

Samenvatting

De broer van Consument heeft een RTU afgesloten bij de Bank. De RTU is een geblokkeerde lijfrentespaarrekening. Op enig moment is de broer van Consument overleden. Consument is erfgenaam en gevolmachtigd om de financiële zaken af te wikkelen namens de erfgenamen. Consument heeft de Bank verzocht het saldo op de RTU over te boeken naar zijn bankrekening. De Bank heeft dit geweigerd en Consument geïnformeerd op welke wijze de RTU kan worden afgewikkeld. Consument beklaagt zich erover dat de Bank het saldo op de RTU niet naar zijn betaalrekening overboekt. Consument stelt zich op het standpunt dat de overeenkomst inzake de RTU teniet is gegaan na het overlijden van zijn broer. Voorts stelt Consument dat de Bank geen belastingen hoeft in te houden op het saldo van de RTU, omdat geen sprake is van een inkomen maar van een banksaldo. Naar het oordeel van de Commissie volgen Consument en de overige erfgenamen de broer van Consument op in de rechten en plichten die voortvloeien uit de overeenkomst inzake de RTU. Consument kan derhalve slechts aanspraak maken op het saldo op de RTU op een wijze zoals bij overeenkomst voorzien. De Commissie overweegt voorts dat uitkeringen uit de RTU belastbaar zijn op grond van de Wet inkomstenbelasting 2001, hetgeen ook is opgenomen in de overeenkomst. De Bank is derhalve gerechtigd belastingen in te houden op de periodieke uitkeringen. De Commissie wijst de vordering af.

1. De procedure

1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) de aanvullende stukken van Consument; 3) het verweerschrift van de Bank; en 4) de repliek van Consument.

1.2 De Commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar Reglement. De uitspraak is daarom niet-bindend.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De broer van Consument heeft op 25 februari 2019 een Rabo ToekomstUitkering (hierna: de RTU) afgesloten bij de Bank. De RTU is een geblokkeerde lijfrentespaarrekening. Op de RTU is een bedrag van € 19.590,- ingelegd. Met ingang van 25 april 2019 ontving de broer van Consument periodieke uitkeringen ten laste van het saldo op de RTU. De periodieke uitkeringen zouden plaatsvinden tot en met 25 maart 2024. In de door de broer van Consument ondertekende offerte is, voor zover relevant, het volgende opgenomen:

> *"**Wat is de Rabo ToekomstUitkering?***
> *De rekening Rabo ToekomstUitkering is een geblokkeerde rekening. Deze spaarrekening is bestemd voor de inleg van één of meer bedragen, die wij vervolgens in vaste en gelijkmatige uitkeringen zoals bedoeld in artikel 3.126a lid 4 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: 'Wet IB 2001') uitbetalen.*
> *(…)*
> *Op de periodieke uitkeringen houden wij belastingen, premies, heffingen en andere lasten in. Dit zijn de premies volksverzekeringen en een inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet. De in te houden loonbelasting is een voorheffing van de inkomstenbelasting. De uiteindelijk te betalen belasting kan meer of minder zijn. Wij doen deze inhoudingen als wij hiertoe verplicht zijn op basis van wet- en regelgeving.*
>
> *Komt u te overlijden? Dan komt het tegoed op de spaarrekening toe aan diegenen die daar recht op hebben op basis van het erfrecht. Zij moeten de reeks periodieke uitkeringen die u voor uw overlijden kreeg, voortzetten. Dit staat in artikel 3.126a lid 6 van de Wet IB 2001. (…)"*

2.2 Op [datum] 2019 is de broer van Consument overleden. Blijkens de Verklaring van Erfrecht heeft de broer van Consument zes erfgenamen achtergelaten, onder wie Consument. De erfgenamen hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. Consument is door de erfgenamen gevolmachtigd om de financiële zaken van de nalatenschap namens hen af te wikkelen.

2.3 Bij brief van 13 december 2019 heeft de Bank de nabestaanden geïnformeerd over de bankzaken van de broer van Consument. Bij de brief is een bijlage opgenomen met informatie over de mogelijkheden waarop de RTU kan worden afgewikkeld. In de brief wordt tevens verzocht om een Verklaring van Erfrecht en identificatiebewijzen van alle erfgenamen of de gemachtigde. De tekst van de bijlage bij deze brief is, voor zover relevant, opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.

2.4 Consument heeft op 24 maart 2020 een e-mail verstuurd aan de Bank waarin hij de Bank verzoekt het saldo op de rekeningen van zijn overleden broer over te maken naar zijn bankrekening. De Bank heeft het verzoek van Consument op 27 maart 2020 afgewezen voor zover dat betrekking heeft op de RTU.

2.5 Op of omstreeks 30 maart 2020 heeft Consument een klacht ingediend bij de Bank over de afwikkeling van de RTU. De Bank heeft de klacht van Consument afgewezen op 11 mei 2020. Consument heeft op 29 mei 2020 een klacht ingediend bij Kifid.

De klacht en vordering

2.6 Consument beklaagt zich erover dat de Bank het saldo op de RTU niet aan hem uitbetaalt, waardoor Consument de nalatenschap namens de erfgenamen niet kan afwikkelen. Consument stelt zich op het standpunt dat de overeenkomst betreffende de RTU is komen te vervallen met de dood van zijn broer. Artikel 4:182 van het Burgerlijk Wetboek ziet volgens Consument niet op overeenkomsten die zijn aangegaan door de erflater, zodat de erfgenamen erflater niet opvolgen in de overeenkomst. De Bank kan zich derhalve niet onthouden van het uitkeren van het saldo op de RTU aan Consument met een beroep op de overeenkomst. Ook het inhouden van inkomstenbelasting over het saldo op de RTU is gebaseerd op de overeenkomst, zodat ook daar geen grond meer voor is. Voor zover de Bank stelt dat zij wettelijk verplicht is inkomstenbelasting in te houden over het saldo op de RTU, stelt Consument dat sprake is van een banksaldo, zodat hierover geen inkomstenbelasting hoeft te worden overgedragen.

2.7 Consument vordert dat de Bank wordt veroordeeld tot het overboeken van het resterende saldo op de RTU naar de bankrekening van Consument.

Het verweer

2.8 De Bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van Consument. Voor zover relevant zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de Bank gehouden is het volledige saldo op de RTU aan Consument uit te keren zonder aftrek van belasting. De Commissie is van oordeel dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord en licht dat als volgt toe.

Erfopvolging van rechtswege in rechten van erflater

3.2 De Commissie stelt voorop dat, blijkens artikel 4:182 van het Burgerlijk Wetboek (BW), met het overlijden van de erflater zijn erfgenamen hem van rechtswege opvolgen in zijn voor overgang vatbare rechten en in zijn bezit en houderschap.

De stelling van Consument dat uit artikel 4:182 BW niet volgt dat de erfopvolging ook betrekking heeft op de overeenkomsten die door de broer van Consument zijn aangegaan, wordt door de Commissie niet gevolgd. Consument en de overige erfgenamen volgen de broer van Consument van rechtswege op in de rechten en plichten die voortvloeien uit de overeenkomst die de broer van Consument met de Bank heeft gesloten. Het voorgaande brengt mee dat Consument als erfgenaam gebonden is aan de overeenkomst die zijn broer met de Bank heeft gesloten, inclusief de bijbehorende voorwaarden. Dat houdt in dat Consument slechts aanspraak kan maken op het saldo op de RTU op een wijze zoals bij overeenkomst is voorzien.

Verplichting om belasting in te houden

3.3 De Commissie stelt vast dat de RTU een lijfrenterekening is als bedoeld in artikel 1.7 lid 1 sub b van de Wet inkomstenbelasting 2001. Op grond van artikel 3:100 lid 1 sub b van de Wet inkomstenbelasting 2001 zijn de uitkeringen uit een lijfrenterekening belastbaar. De Bank is verplicht loonheffing in te houden op de periodieke uitkeringen. Dit volgt ook uit de hiervoor onder 2.1 geciteerde passage van de overeenkomst, waarin is opgenomen dat de Bank over de periodieke uitkeringen belastingen, premies, heffingen en andere lasten zal inhouden, waaronder loonbelasting. Zoals hiervoor is overwogen, is Consument als erfgenaam gebonden aan de overeenkomst. Naar het oordeel van de Commissie is de Bank derhalve gerechtigd loonbelasting in te houden over de periodieke uitkeringen uit de RTU.

Conclusie

3.4 De Commissie verklaart de klacht van Consument ongegrond en wijst de vordering af.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het Reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage – Overlijden en Rabo Toekomstuitkering

Overlijden en Rabo ToekomstUitkering

Inleiding

Een rekening Rabo ToekomstUitkering behoort tot de nalatenschap, net als andere spaarrekeningen. Het verschil met een andere spaarrekening is dat het tegoed en dus ook de uitkeringen niet 'vrij' toebedeeld mogen worden. Normaal gesproken kunnen erfgenamen bij de verdeling bijvoorbeeld afspreken dat een erfgenaam de auto krijgt en de ander het tegoed op de spaarrekening. Bij een rekening Rabo ToekomstUitkering is dat echter niet het geval. De resterende uitkeringen komen toe aan een ofmeerdere erfgenamen en/oflegatarissen. De bank schort de periodieke uitkeringen op totdat het tegoed op de rekening wordt overgeboekt naar de nieuwe gerechtigde(n).

Wie ontvangt de resterende uitkeringen

Het wettelijk erfrecht, al dan niet in combinatie met een testament, bepaalt wie de resterende uitkeringen moet(en) ontvangen. Zijn er na het overlijden meerdere 'gelijkwaardige' erfgenamen? Dan moeten zij de resterende uitkeringen in gelijke delen splitsen. Doen zij dit niet? Dan kan er sprake zijn van afkoop met fiscale gevolgen. Hiema leest u meer over de gevolgen van afkoop.

Afkoop en verboden handelingen

Woont een erfgenaam of legataris niet in een EU-land (inclusiefNoorwegen, exclusief de BESeilanden)? Dan kan hij/zij geen rekening Rabo ToekomstUitkering openen. Het tegoed moet dan worden afgekocht. Over de afkoopwaarde moet inkomstenbelasting worden betaaid Daamaast moet er een boete aan de Belastingdienst worden betaaid. Dit is de revisierente, die doorgaans 20% van het lijfrentetegoed bedraagt. Is een van de erfgenamen en/oflegatarissen geen natuurlijk persoon, omdat er bijvoorbeeld een stichting of een goed doel is aangewezen als erfgenaam? Dan voldoet (een deel van) de rekening Rabo ToekomstUitkering niet langer aan de fiscale voorwaarden. Dit wordt gezien als een verboden handeling van de overleden rekeninghouder, tenzij het goede doel afstand doet van haar aanspraak op het lijfrentetegoed ten gunste van de andere erfgenamen. In dat geval is geen sprake van een verboden handeling. Indien sprake is van een verboden handeling, moet over de afkoopwaarde inkomstenbelasting en revisierente worden betaaid.

Afwikkeling bij voortzetting periodieke uitkeringen

Nadat de nieuwe gerechtigde(n) bekend zijn, wordt voor iedere persoon die periodieke uitkeringen gaat ontvangen, een rekening Rabo ToekomstUitkering geopend. Indien er meerdere gerechtigden zijn, worden de uitkeringen naar rato toegerekend. De opgeschorte uitkeringen worden tegelijk met de eerste nieuwe uitkering uitgekeerd. Op iedere uitkering wordt een vast bedrag aan uitbetalingskosten in mindering gebracht.

Erfbelasting

Het tegoed van een rekening Rabo ToekomstUitkering is vrijgesteld voor de erfbelasting. Bent u partner, kind ofouder van de overleden rekeninghouder en erfgenaam? Dan geldt voor u, naast de vrijstelling voor het tegoed van de rekening Rabo ToekomstUitkering, ook een algemene vrijstelling voor de erfbelasting. De hoogte van deze vrijstelling is afhankelijk van uw relatie tot de erflater. Alleen bij de partner wordt deze vrijstelling verminderd met de helft van de contante waarde van periodieke uitkeringen (waaronder Rabo ToekomstUitkering) of pensioenaanspraken. Er blijft echter een minimale vrijstelling gehandhaafd.